



Reflectievaardigheden

Nanja van Berkum

Willem Lodewijk gymnasium Groningen

brm@wlg.nl

Een uitwisseling van good practices

Nationale conferentie nlt 2025

Opzet :

- Uitleg hoe op het Willem Lodewijk gewerkt wordt aan het aanleren van reflectievaardigheden bij NLT
- Werkvorm – uitwisseling good practices
- Reflectiemoment

Definitie reflectie

Reflecteren is het zelfkritisch overdenken van eigen handelen en ervaringen om zelfbewustzijn te verhogen en persoonlijke ontwikkeling te bevorderen.



Aanleiding reflectie op het Willem Lodewijk



- Leerlijn op vaardigheden?
- Voorkeur voor weinig theoretisch toetsen.

Poster, verslag, filmpje, presentatie etc.

Hoe toets je dan?

Waar in dat proces maakt de leerling vooruitgang?

Hoe willen we sturen op benodigde vaardigheden?

- Ontwerp 1: elke docent gaat in zijn eigen module met leerlingen in gesprek over vaardigheden....

Uitproberen dan maar:



- Versie 1: elke docent gaat in zijn eigen module met leerlingen in gesprek over vaardigheden.
- Versie 2: leerlingen gaan tabel invullen over hun vaardigheden
- Versie 3: tussen modules overleggen docenten met elkaar over IIn
- Versie 4: leerlingen vullen niet alleen tabel in, maar beschrijven ook
- Versie 5: leerlingen krijgt eigen docent toegewezen en heeft gesprekjes. Maakt daarnaast verslag. Niet voor een cijfer.

En nu?

Huidige situatie



- Elke leerling krijgt 1 van de docenten toegewezen.
- Leerling maakt 3x per jaar zelf een afspraak voor een gesprekje.
- Leerling bereid het gesprek voor:
 - Aan welke vaardigheid heb ik gewerkt en hoe?
 - Aan welke vaardigheid ga ik in de komende module werken en hoe?
- Leerling schrijft aan het eind van het jaar een reflectieverslag.
Dit telt mee in het cijfer voor het SE. (5%)

En die ene leerling die het niet lukt?



		Komt aan bod bij de volgende modules klas 5:				
Vaardigheden:	Specificatie:	1	2	3	4	5
Informatievaardigheden:	Wetenschappelijke bronnen zoeken					
	bronnen beoordelen op betrouwbaarheid					
	bronnen selecteren					
	bronnen verwerken					
Onderzoeksvaardigheden:	Opzetten onderzoek					
	Juist gebruik materiaal					
	Juist verwerken van onderzoeksgegevens					
Communicatie over vakinhoud:	Schriftelijke verslaglegging					
	Presenteren/pitch –ontwerpen					
	Presenteren/pitch - geven					
	Visuele presentatie (poster/filmpje)					
Plannen:	Deadlines opdelen in deel deadlines					
	Deadlines halen					
	Afspraken maken in de groep					
	Communiceren met groep en docent als de planning niet gehaald wordt					
Samenwerking	Afspraken maken over hoe de groep communiceert					
	Taken verdelen					
	Leiding geven/nemen					
	Initiatief: op tijd zelf aan de groep en docent melden als je een afspraak niet kan nakomen					
Reflecteren op leren	Formulier voor portfolio bijhouden					
	Bijdragen aan reflectiegesprekken met de NLT docent					
Ontwerpen volgens ontwerpcyclus	Probleemanalyse - oplossing - evaluatie - verbeteringen - probleemanalyse 2 etc.					
Wiskunde correct inzetten bij NLT						
Modelleren						

Komt aan bod bij de volgende modules klas 5:					
	1	2	3	4	5
		V			V
		V			V
		V			V
		V			V
V					V
V					V
V					V
		V			V
		V			V
		V			V
V		V			V
V	V	V	V	V	V
V	V	V	V	V	V
V	V	V	V	V	V
V	V	V	V	V	V
V	V	V	V	V	V
V	V	V	V	V	V
V	V	V	V	V	V
					V
		V	V		

Uitwisseling:

- In groepjes van 4, met mensen van andere school. ~20 min.

Hoe wordt er op je school gewerkt aan reflectie.

Wat doe je al?

Wat werkt daarin?

Wat maakt dat juist dat werkt?

Hoe zou je dit als tip voor een andere school formuleren?

Nog geen reflectie op je school: kies een situatie uit je eigen omgeving.

Noteer de tips op een 'flap'.

- Wissel. ~20 min

Spreek af wie van het groepje bij de flap blijft staan. De rest gaat rouleren.

Loop naar een andere 'flap', ga daar in gesprek.

Stel zo concreet mogelijke vragen over wat er op de 'flap' staat.

Probeer ook eens een 'Hoe ..?' of een 'Wat maakt dat ...' vraag.

Loop evt. nog naar een tweede of derde 'flap'.

Reflectiemomentje

- Welke tops die je hebt gehoord spreken je aan?
- Waar merkte je dat je echt even na moest denken?
- Is er één top bij die je meteen komende weken kan toepassen?
- Wat merkte je bij deze vorm van uitwisseling bij jezelf op?

Rondje feedback:

- Wat neem je mee van deze workshop?
- Tips?

Leesvoer:

Reflective learning - Institute for Teaching and Learning Innovation -
University of Queensland

doi:10.1080/13562517.2012.694104

The pedagogical balancing act: teaching reflection in higher education

Contact: brm@wlg.nl